

Молодий комуніст

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган Кіровоградського обласного ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня 1939 р.

Субота, 10 жовтня 1987 року

№ 122 (3941).

Ціна 2 коп.

ОДНА за одною під'їжджають до Маловисківського цукрового комбінату вантажівки з вісімнадцяти господарств району. Зараз — найгарячіша пора для тих, хто збирає, обробляє солодкі корені. Тож на невеликому під-

АГРОПРОМ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПОШУКИ

А ЦУКОР ВСЕ-ТАКИ БІЛИЙ...

присмтві з кожним днем зростає трудовий ритм.
— Давай пройдемося по території комбінату, подивимось, як працює наша молодь, — запропонував мені, коли я прийшов до цукроварів, секретар комітету комсомолу Валерій Шербан.
Почали з сировинної лабораторії. Її завідуюча Ольга Петрівна Перуш розповіла, що колгоспи «Победа», «Пам'ять Леніна», «Дружба», «Іскра» завжди привозять з поля чисті, якісні буряки. З радгоспу ж Мар'янівського, колгоспу імені Леніна надходять сировина не стандартна. Зеленої маси — вісім процентів, а допускається лише три. Дуже забруднені буряки везуть і з колгоспу імені Ватутіна.
Комсомольського ватажка комбінату хвилює такий стан справ.
— Звертатимусь за допомогою в райком комсомолу. Хай зв'яжуться з секретарями первинних тих господарств, які привозять нестандартну сировину, а

ті, відповідно, проведуть роботу на місцях.
Сергій Бугарін, слюсар цеху контрольно-вимірвальних приладів і автоматики, де трудиться КМК, розповів про працю своїх товаришів.
— До початку сезону цукроваріння мої колеги повністю зробили ремонт обладнання, провели налагодку приладів. Правда, через погану якість сировини, часто трапляються поломки. Хоч як ми не стараємось, та, хоча й незначні, хвилинні простой деяких апаратів бувають.
Молодий комуніст Наталія Назарчук трудиться апаратником. Слідкує за справністю величезних печей. Про своїх товаришів, які займаються ремонтом, похвалилася:
— Хлопці з комсомольсько-молодіжного колективу цеху контрольно-вимірвальних приладів і автоматики користуються у нас особливою повагою. Пригадую випадки, коли слюсарі Сергій Лук'яненко, Олександр Казанюк і Микола Казанюк, як траплялися поломки, швидко

ліквідували несправності.
Звичайно, приємно чути такі гарні слова. Та неприємне, інше — що всі клопоти робітників спричинені чинсь безгосподарним.
Хочу це навести приклад. У лабораторії хімічного аналізу працівниці Людмила Бондаренко, Надія Мельник, Олена Угольникова повідомили, що, незважаючи на погану якість сировини, яка надходить з деяких господарств, трудівники комбінату добились мінімальних втрат цукру в жомі.
А Люда Бондаренко показала на коробочки, у яких маленькими кристаликами білів цукор.
— Вачите, який чистий? Доводиться добре попотіти всім нам, щоб навіть із забруднених буряків виготовляти якісний продукт.
Що ж, думаю, після відповідної роботи, яка буде проведена зі співчатами колгоспів, почистішає і буряк у кузовах вантажівок.
В. ЧЕРНИЧЕНКО,
заорг райкому ЛКСМУ.
Маловисківський район.

В СЕ більшого поширення набуває у колгоспах сімейний під'ряд. Є в цій справі вже певний досвід. І він свідчить — це справді прогресивна форма організації праці. Люди сім'ями вирощують хліб, буряки, кукурудзу, фрукти, овочі, відгодовують свиней, доять корів. Солід-

Ферма під вікнами

ний прибуток — і державі, і сім'ї.
У Миколи Семеновича Коробка дома — ціла ферма. Він перший у Кіровоградському районі завжився на таке. Якщо інші, беручи корів на під'ряд, працювали все-таки на державній фермі, то він, свої перші вісім корів привів додому, попередньо збудувавши для них приміщення. Які то були

Хлопці пасли корів у лісосмугах, біля автошляхів. Не використали Коробки жодної сотки культурних угідь. І надолі у минулому році по чотири тисячі кілограмів молока від корови. А в цьому сподіваються одержати по п'ять.
Ясно, що все це дається не так уже й просто. Микола Семенович сам збудував сховище на 40 тонн, критий загін для тварин, силосну яму. Сам возить купленим недавно «Москвичем» молоко на молокозавод. Здає продукцію в основному першим сортом. Жирність молока ферми Коробків у середньому 3,7 процента.
Це все при тому, що корови у М. С. Коробка вибракувані. Але й надолі, і жирність у них вища, ніж у повноцінних тварин на колгоспній фермі, відповідно нижча й собівартість. Тож виграв є держава, і Коробки, одержуючи гарну плату за свою працю.
Ферму свою Микола Семенович думає розширювати. Ростуть же ще помічники — п'ятирічний Віталік, трирічна Алла і Оленка, якій немає ще й року.
Наш кор.
Кіровоградський район.

Попереду — екіпаж Цілуйка

На період збирання цукрових буряків у колгоспі імені Тельмана створено дві комсомольсько-молодіжні ланки. Першу з них очолює Володимир Цілуйко, який на комбайні РС-6 на сьогодні виносив цукристих більше, ніж на 120 гектарах. Досвід механізатор

тої ланки — Володимир Грінченко, комбайнер, та його помічник Володимир Шваденко, які внорали 85-гектарну площу.
В. МИХАЙЛЕНКО,
інструктор Компаніївського райкому комсомолу.

МИТЬ, ТИ ПРЕКРАСНА!

Сіяти, доглядати, збирати... Механізаторам з колгоспу «Зорі комунізму» Новоархангельського району добре відомі ці турботи. Сіяти — не просто сіяти. То техніка несправна, то насіння погіршене, то мороз побиє посіви. Доглядати — не просто доглядати. Праця до поту із салою в руках, полити, випередити шкідників, вивести добрива. Збирати — не просто збирати. То дощ невчасний, то вітер такий, що викинуть хліба — спробуй їх тоді зібрати.
Яксь магія в рухах. Гармонія, пластичність, вихор, спонтанічна народна дума і вогняна запальність сплелися воедино, творячи Танець. На сцені — лауреат премії Ленінського комсомолу, хореографічний ансамбль «Пролісок» обласного Палацу піонерів імені В. І. Леніна. Зупинися, мить!

Уроки, уроки, уроки... Валентина Олександрівна ПОЛІТ, вчителька Новоукраїнської середньої школи № 6 найвищою винагородою ач. телеві вважася мить, коли відчус у своєму учневі Людину.
Зупинися, мить, ти прекрасна!
Фотомонтаж В. ГРИБА.

СЕЛО І МОЛОДЬ

«ТЕБЕ КУНАТИМУТЬ В ЛЮБИСТКУ...»

МАЛЬОВНИЧЕ, з біленькими будинками над глибокими голубими ставками, обсадженими вербами, воно має свою неповторну історію. Довгі роки було вотчиною поміщиків Ларіних, Мархоцьких, у ньому служив батько І. К. Тобілевича. Недалеко пролягав старий чумацький шлях, яким проїжджав і Т. Г. Шевченко, а на поштової станції Стібори зупинявся, прямуючи в Єлисаветград із Новомиргорода, О. С. Пушкін.

Брали оситнянці участь у Кізіньському селянському повстанні 1918 року. Не забуде село й трагедії часів Великої Вітчизняної війни, коли за доносом зрадника гітлерівської душоуби-харателі розстріляли багатьох оситнянців та оточенців, що створили партизанський загін. Село дало Вітчизні докторів медичних наук Є. І. Поліщука, офіцерів Радянської Армії Косаренків, знатних будівельників, хліборобів, нагороджених орденами і медалями...

Знало село і не надто веселі часи, коли його полишала молодь. Ось одна із сумних цифр того часу. Були роки, коли у селі народжувалося заріки лише п'ятеро дітей... Тоді й середня школа зійшла на восьмирічку.

2. —

В. Г. Іщенко, секретар виконкому Оситнянської

сільської Ради, замислено говорить:

— Проблема з проблем: молодь полишає село. Ви розумієте, що це значить? Не подумайте, що говорю про красу, але ж ми — передній край.

Нині у нас все змінюється на краще. У 1986 році в селі було 554 жителі, а вже тепер, у 1987-му — 618.

— Звідки ж вони взялися?

Валентина Григорівна усміхається:

— В Оситній за цей час народилось 16 дітей. Це, вважаю, вже цілий шкільний клас.

У розмову втручається голова виконкому сільської Ради В. М. Бондаренко:

— Таки справді, появився у нас чимало новогоро, хороших. Будуємо дороги з твердим покриттям, є пошта, магазин, будинок культури, заводимо будинки для новоселів. От і повертаються до нас люди, які раніше виїжджали в місто. Притула Петро і його дружина жили в Кіровограді, а тепер працюють у нас.

Секретар комсомольської організації, заступник голови колгоспу по роботі з молоддю Микола Замрій додає:

— Найперше для молоді ми створили обрядову кімнату. Таку, щоб несли радість.

3. —

У сім'ї Федора і Раїси Добровольських з'явилось дитя, якому дали ім'я Роман. В обрядову кімнату зареєструвати малю приїшли батьки, названі батьки, рідні. Тут і голова колгоспу, і секретар парткому, і голова виконкому сільської Ради, і секретар комсомольської організації, вчителі восьмирічної школи, розпорядники обрядів, депутати сільської Ради О. М. Дранко, В. Т. Іщенко, Г. М. Битяк. Реставрація відбувається урочисто.

На папір лягають імена батьна, матері новонародженого, його названі батьки, слова про їхню відповідальність за виховання малюка... То присяга, то клятва старших поколінь: є тут новонародженому й подарунки — сукна й пухляк, іграшки, одяг, квіти.

Є в селі Оситній молодіжний ансамбль «Оксидит». У його репертуарі чарівні народні пісні. Виступали хлопці й дівчата у Новомиргороді, Кіровограді, Києві. Записали їхні пісні і в столичному музеї архітектури та побуту республіки. Пісня «Закувала зозуленька», коліскові і веселі дитячі пісеньки звучать у цій кімнаті особливо радісно. Головний розпорядник обряду молодий депутат

Олена Дранко весело говорить:

— Рості, Романо Федоровичу, міцним і дужим. Ми доглядатимемо тебе, купатимемо у запахи любові. Ти будеш щасливим, у тебе он стільки старших друзів. У тебе є Вітчизна, що дасть тобі дитячий садок, і школу, що зробить усе, аби над тобою було мирне небо і ясне сонце, щоб ніколи не захмарювалась твоя доля, щоб рід Добровольських ріс і множився...

Як і всюди на Кіровоградщині, в Оситній є багато переселенців із Молдавії, Західної України. Вони знайшли тут і друзів, і роботу. Молдавська сім'я Обряжків тут недавно. І в кімнаті обрядів — знову свято. Прийшли оситнянці, приїхало багато гостей із братньої республіки. Все відбувалося і за молдавськими, і за українськими звичаями, лунали пісні обох народів. Урочисто звучали слова Олени Дранко:

— Ми завжди були разом і в горі, і в радості. То ж хай ще більше міцнішає наша дружба в роботі, запевнює це й нашим дітям та внукам. Ми ж як одна сім'я. І починаємо трудовий день тільки двома словами:

— Буна дзича!

— Добрий день!

5. —

Приходить час, коли хлопці йдуть служити до лав Радянської Армії. Шлях до неї теж починається з обрядової кімнати. На цей раз її заповнюють батьки й матері юнаків-призовників, ветерани Великої Вітчизняної війни,

«Молодий комунар» вже публікував детальний звіт з обласного зльоту пропагандистів системи комсомольського політнавчання (номер за 1 жовтня). Тоді наш кореспондент сфотографував найактивніших учасників розмови.

На знімку (зліва направо): М. О. ПОГОРЕЛОВ — Олександрійського електромеханічного заводу, О. В. КУЦЕНКО з Новомиргородської санепідемстанції, А. А. БЕЛОВ з обласної санепідемстанції, О. Ф. БОРОЗНА з дорресторану м. Знаменки.

Фото В. ГРИБА.

чий груди в орденах і медалях.

Від колгоспу хлопцям — речовий мішок, від матері — вишиті рушники, від батьків — вузлики з рідною землею, від ветеранів наказ служити Вітчизні чесно і вірно.

А повернутися зі служби — там і до весіль не довго...

* * *

...Обрядова кімната. Німната радості. Для всіх. І найперше — для молоді. Із наша розповідь була б неповною, коли б ми обминули ще одне...

Григорій Антонович Любченко трудиться у рідному колгоспі з 14 років. Поруч з ним і його дружина Ганна Матвіївна. Давно вони на пенсії. І, може, й самі не зчулися, як минуло 50 років подружнього життя. Але про те є записи в сільській Раді; це встановили Валентина Іщенко й Олена Дранко. Побувавши у правлінні колгоспу і порадились із головою профкому Л. І. Багно, вони влаштували подружжю золоте весілля. З добрим словом подяки за їхній труд, за їхні турботи, за вірність колгоспові, селу.

За порадою Людмили Багно запросили сюди, в обрядову кімнату, й молоді.

Мудро це і повчально.

М. СТОЯН.

с. Оситня, Новомиргородський район.

КОЛОНКА ЗАПИТАНЬ І ВІДПОВІДЕЙ

ВІДПУСТКА НЯНЯМ-САНІТАРКАМ

Н. Рожко з села Фадіїв-

ки Бобринецького району

у листі до редакції пише:

«В дитячому садку я пра-

цюю нянею молодшої

групи (доглядаю дітей від

одного до трьох років).

Маю йти у відпустку, але

мені сказали, що трива-

лість моєї відпустки лише

14 днів. Невже це так!».

Копію листа читачки ми

направили в обласний ко-

мітет профспілки праців-

ників освіти, вищої школи

і наукових установ. На

запитання відповідає голо-

ва обкому профспілки

С. Л. СКАЛЬКО.

За існуючим законода-

вством про працю відпус-

кової тривалістю 14 робочих

днів немає. Згідно листа

Міністерства освіти УРСР

і Республіканського комі-

тету профспілки від

20.02.1969 року № 18-35

«Про порядок надання

оплати чергової та додат-

кової відпустки робітни-

кам освіти» няням-санітар-

кам ясельної групи на-

дається відпустка трива-

лістю 24 робочих днів.

ВИЗНАЧАЄ

ПРАВЛІННЯ

КОЛГОСПУ

Л. М. Кух з Компані-

ського району звертає-

ться до газети:

— Я все життя працю-

вав на тракторі, а з 1981

року мене перевели у

кузню. Робота моя пов'

язана із сільгоспмашинами

(тракторами й автомаши-

нами), з агрегатами на тва-

ринницьких фермах та

кож. За попередні три

роки роботи у кузні мені

доплачували за вислугу, а

тепер не платять: мовляв,

не треба було міняти ро-

боту. Чи правильно це!

Копію листа ми нап-

равили в обласний комітет

профспілки працівників

агропромислового комп-

лексу. Відповідає секре-

тар обкому профспілки

М. М. ЗЕЛЕНСЬКИЙ:

— Категорію працівни-

ків, якій належить допла-

чувати за безперервний

стаж роботи за спеціаль-

ністю в одному і тому ж

господарстві, визначає

правління колгоспу. Спи-

сок цих працівників за-

тверджується на загальних

зборах колгоспників. То-

му Л. М. Куху слід звер-

татися безпосередньо до

голови правління, безпос-

ередньо до зборів.

ПІД НЕБОМ — ПІСНІ І ТАНЦІ

7 жовтня на центральному стадіоні «Цукровий» міста Ульянівки відбулося районне свято мистецтва, праці і спорту, в якому взяли участь представники не тільки районного центру, а й усіх сіл.

Свято відкрили фотовиставки «Жовтень у нашому житті» та «Ульянівка за 70 років Радянської влади». Серед почесних гостей свята — ветерани комсомолу, війни, праці, ті, хто виконував інтернаціональний обов'язок у Демократичній Республіці Афганістан. Саме воїнам-інтернаціоналістам С. Куценку, В. Зеленьку, С. Королю, С. Барановському, В. Філіпову, В. Зайковському було доручено пронести гірлянди Слави.

А потім були пісні, танці, вірші. Усім сподобалась спортивно-художня композиція за участю школярів усіх шкіл районного центру, виступи інших колективів. Аплодували ульянівці й фольклорному ансамблю Богарського міста-побратима Пересла.

Закінчила свято спортивна програма й прем'єра кінофільму місцевої аматорської студії «Символ» про Ульянівку.

Без широкої історичної перспективи, але з гострою вирішуються соціальні проблеми села у картині «Апелляція», знятій за сценарієм відомого кінорежисера Е. Володарського.

Розповідає режисер-постановник фільму Валерій Гур'янов:

— За жанром фільм «Апелляція» видається мені публіцистичною драмою, що вимагає максимального наближення до правди сьогоднішнього дня. Я намагався відповісти на пелігі

Кіноекран жовтня

питання: що відбулося з селом, його жителями? Чому, подібно чортуполоху, пишним цвітом розцвіла байду-жисть до рідної землі? Хто і яку позицію займає в переломний момент соціальної і моральної перебудови суспільства?

У головних ролях знялися відомі актори В. Тихонов, В. Конкін, В. Шилівський, М. Троїшина та інші.

Чорна шкіряна безрукав-

ка, вся в заклепках, — пагоде тіло, браслети — теж чорні, гітари, — юні барди і рокери швидкою чергою проходять на екрані, залишивши місце лідерам Ленінградського рок-клубу на чолі з Костянтином Кінчевим.

Фільм «Зломщик» виходить на гребені хвилі суперечок про сучасну молоді. Але в даному випадку режисеру Валерію Огородникову хочеться поставити в заслугу не стільки сміливість і відкритість в виборі теми, проблем і персонажів, скільки рідкісність для молодого автора об'єктивність, готовність вислухати і зрозуміти всіх учасників суперечки.

Фільм знятий за сценарієм Валерія Приймихова. Ролі виконують Олег Єлкомов, Костянтин Кінчев, Світлана Гайтан та інші.

Хлопчик увірвався в клас під час уроку, вліпив ляпаса одній із учениць і, не звертаючи уваги на окрики директора, вискочив із класу. Зав'язка миттєва, вражаюча, як фотоспазах. Чим була викликана ця подія? Чому зробив це саме колишній учень школи? Чому його «жертвою» виявилася зра-

Фільм «Зломщик» не з'явився

Н ЕЩОДАВНО наш народ, комсомол Країни Рад відзначали пам'ятну подію в історії Ленінського комсомолу — 15-у річницю з дня створення в шахтарському містечку Краснодоні піддільної комсомольської організації «Молода гвардія». Організована під керівництвом комуністів-підпільників П. П. Лютикова та М. П. Баракова, організація юних месників не давала спокою гітлерівцям в рідному місті приміських селищах.

Лише п'ять місяців діяла «Молода гвардія», та безсмертний подвиг її героїв ніколи не згасне в пам'яті едних нащадків. Молодогвардійці... Не тямніє в десятиліття їхня мужність і відвага. Вони народилися в першому десятилітті після Жовтня 1917-го. Відгрімів революційна буря, вшухля громадянська війна, з'явилось нове покоління радянських людей. Вони народилися в одному десятилітті і майже всі загинули на початку 1943 року. Двоє з них — Сеня Остапенко та Віктор Лук'яненко — ледь перейшли 15-літній рубіж жит-

дох тижнів не дожила до свого 16-річчя Тоня Машенко...

Олег Кошовому йшов сімнадцятиріччю... Сергія Тюленіна стратили на вісімнадцятому році життя...

Вісімнадцятилітніми зробили ірок у безсмертя Віктор Третякович, Ульяна Громова та Люба Шевцова...

Анатолію Попову в день загибелі виповнилося дев'ятнадцять...

Тісно рокам між народженням і смертю героїв. Але яке життя вмістилося в них!

«Вони служилимуть» для молодого покоління араком високого служіння Батьківщині, беззавітної відданості їй — це слова Весоюзного старости М. І. Калініна. З кожним роком, який віддає нас від буремних воєнних літ, інтерес молодих людей до подвигу відомих ровесників своїх не згасав.

1 вересня 1981 року гостинно відкрила двері перед дитими робітників Кіровоградського чавуноливарного заводу нова середня школа № 10, а 2 жовтня, на

жесовозній радіолінійці поперек дружина учбового закладу зобов'язалася ушорювати почесне право носити горде ім'я «Молодої гвардії». Підперські та комсомольські класи уключились у боротьбу за право носити імена героїв-молодогвардійців.

Зупинились ми на героях Краснодона не випадково. Молодогвардійці — люди близькі нам по світогляду і ділам. В їх короткому житті і немирущому подвигу проявились кращі риси радянської молоді. Її високі благо-

тишно зустріли школярів і за поринання короткий час змогли перенести їх в атмосферу подвигу героїв Краснодона, розповідаючи про Віктора та його бойових друзів.

Перший місячник пам'яті героїв «Молодої гвардії», який проводився в січні-лютому 1982 року, красномовно підтвердив, що ми на вірному шляху. Девіз школярів «Буть духом сильним, як «Молода гвардія», і, як вони, Вітчизну-матір

серця учнів десятої школи і вони намагались всюди наслідувати приклад красноподонської юні, продовжуючи її героїчні традиції.

Чимало добрих справ на рахунок активістів илубу. Тут і широка пропаганда подвигу «Молодої гвардії» в місті та за його межами, і пошукова робота по встановленню імен невідомих радянських солдат, похованих в братських могилах на території мікрорайону. Шефство над могилою та сім'ями ветеранів війни і праці, збір матеріалів для майбутнього музею, занесення героїв «Молодої гвардії» до

ріднісі фотоальбуми, особисті речі героїв, спогади матері, батьків, сестер та братів, записані на магнітну плівку...

Рідними дорогами пішли в життя випускники школи, для яких подвиг молодого гвардійця став візцем, і в серцях своїх назавжди записали безсмертні імена героїв-краснодонців, продовжуючи традиції героїко-патріотичного клубу.

...Стала студенткою фізико-математичного факультету Кіровоградського педагогічного інституту одна з перших активісток Інни Гребенюк. Завдяки їй дівчині однокурсники ближче познайомилися з героями Краснодона, з маловідомими сторінками історії «Молодої гвардії». Все це стане в пригоді, коли вони прийдуть на роботу до школи. «...Молодогвардійці завжди зі мною, — писала мені в листі Інна на той час, коли працювала з друзями в студентському будівельному загоні. — Я щаслива, що мала змогу ближче познайомитися з ними. Нині звірюю до них кожний свій крок, а коли стану працювати вчительською, наведу цьому і своїх вихованців...».

Готується до знаменної дати й однокласниця Інни Лариса Місюра, яка по закінченні Ленінградського кінотехнікуму одержала призначення до рідного міста. В ці дні в кінотеатрі «Мир» відбудеться урочистий вечір для школярів, присвячений юним красноподонцям.

Не можна згадати і активістів-олегівців, які закінчили школу рін назад. Адже вони по праву були ветеранами илубу — працювали в ньому з перших днів його заснування.

Високо несуть звання молодогогвардійців і юнани, які були активістами илубу, зробивши багато корисного в справі пропаганди героїки «Молодої гвардії» та в закладенні нових традицій в нашому мікрорайоні. Виноує свій Інтернаціональний обов'язок в ДРА наш невідомий фотограф Ваня Рендиш, в різних гарнізонах стережуть мирну працю народу члени ради илубу Станіслав Мартинюк, Сергій Мороз та

Ігор Лесин. В своїх листах з одячністю згадують вони немирущій подвиг героїв Краснодона, до якого ще підлітками припали своїми гарячими серцями.

І ось уже нове покоління клубівців у цьому році одержало путівку у велике життя. Професію вчителів обрали Оля Машнігуца, Іра Шарова, Оксана Грабенко, Таїя Баладіца. І хочеться вірити, що їх сумлінна праця по вихованню майбутніх поколінь радянських людей поодмінно буде пов'язана з безсмертною красноподонською юністю. Адже вона надихала їх на добрі вчинки і діла, вона допомогла їм стати справжніми людьми.

Сьогодні в илубі нове покоління молодогогвардійців наших днів готується достойно зустріти славний ювілей: ластять в різні кінці країни поздоровчі листівки, готується мітинг біля меморіальної дошки пам'яті Івана Туркенича. На урочистому пачорі «Вона безсмертна — юність Краснодона!» илубівці покажуть літературно-музичну композицію, зустрінуться з членами бригади слюсарів-сантехніків ліварного заводу, до складу якої навічно зараховано Героя Радянського Союзу Олега Кошового. Молоді робітники вже заробили за свого героя близько двох тисяч карбованців і перерахували їх у Радянський фонд миру.

Естафета молодогогвардійських традицій триває на кіровоградській землі. Тут поряд з нами давно живуть юні герої Краснодона і ми сподіваємось, що невдовзі вони одержать вітну прописку в нашому мікрорайоні. Це станеться тоді, коли відкриється двері музею «Молодої гвардії» і першими по праву до нього завітають активісти героїко-патріотичного илубу «Молодогвардійців» різних поколінь. Адже вони віддали справі створення цього музею свої серця.

М. КОВАЛЕНКО, керівник героїко-патріотичного клубу «Молодогвардійців» Кіровоградського чавуноливарного заводу.

На знімку: члени илубу «Молодогвардійців» в гостях у матері Бориса Главана. Фото автора.

любити!» поступово ставився законом кожного. В змаганні за право носити ім'я молодогогвардійців не було байдужих. Перемога в цьому змаганні надавала путівку для поїздки на батьківщину «Молодої гвардії». І не випадково цього почесного права були удостоєні кращі з кращих, а найперші, хто завоював право носити ім'я молодогогвардійця Героя Радянського Союзу Олега Кошового були семикласники, котрі стали долучилися до пропагандистської його немирущого подвигу.

Перебування в Краснодоні, зустрічі з рідними героїв, з їх бойовою юністю назавжди залишилися в списку ілассів, відкриття меморіальної дошки на вулиці імені Івана Туркенича, яку назвали так за їх проханням... Та найголовніше, що зробили илубівці — вони своєю діяльністю залучили школярів до безсмертного подвигу радянського народу, допомогли їм виховатися в собі кращі благородні якості справжньої людини.

Робота активістів илубу давно вже вийшла за межі не тільки школи й рідного міста, а навіть і республіки. Вони приймали участь в числі інших пропагандистів подвигу «Молодої гвардії» в роботі VII-го (1984 рік) та VIII-го (1986) Весоюзного зльотів «Молодогвардійців наших днів», які проходили відповідно на землі зоряних братів та в Ленінграді. Кілька разів відвідали місто почесомської слави Краснодон. Активісти збирали багатий матеріал про життя юних підпільників:

любити!» поступово ставився законом кожного. В змаганні за право носити ім'я молодогогвардійців не було байдужих. Перемога в цьому змаганні надавала путівку для поїздки на батьківщину «Молодої гвардії». І не випадково цього почесного права були удостоєні кращі з кращих, а найперші, хто завоював право носити ім'я молодогогвардійця Героя Радянського Союзу Олега Кошового були семикласники, котрі стали долучилися до пропагандистської його немирущого подвигу.

Перебування в Краснодоні, зустрічі з рідними героїв, з їх бойовою юністю назавжди залишилися в списку ілассів, відкриття меморіальної дошки на вулиці імені Івана Туркенича, яку назвали так за їх проханням... Та найголовніше, що зробили илубівці — вони своєю діяльністю залучили школярів до безсмертного подвигу радянського народу, допомогли їм виховатися в собі кращі благородні якості справжньої людини.

Робота активістів илубу давно вже вийшла за межі не тільки школи й рідного міста, а навіть і республіки. Вони приймали участь в числі інших пропагандистів подвигу «Молодої гвардії» в роботі VII-го (1984 рік) та VIII-го (1986) Весоюзного зльотів «Молодогвардійців наших днів», які проходили відповідно на землі зоряних братів та в Ленінграді. Кілька разів відвідали місто почесомської слави Краснодон. Активісти збирали багатий матеріал про життя юних підпільників:

НА ФУТБОЛЬНИХ ПОЛЯХ ОБЛАСТІ

«БУРЕВІСНИК» ЧИ «ХІМІК»?

Ще два тури назад на чемпіонські лави першості області 1987 року з футболу реально претендували чотири колективи. Кіровоградський «Спартак» (тренер — В. Гірик) зазавдяки віртуозній грі свого голкіпера уникнув поразки від олександрійського «Шахтаря» — матч закінчився нічиєю (0:0). А команда Кіровоградського гідролізово-дріжджевого заводу «Хімік» перемогла на стадіоні «Піонер» долинський «Колос» (3:0). «Буревісник», який виступав у Смоліноу,

впевнено переіграв місцевого «Шахтар» (6:1). Усі ці результати продемонстрували, що чотиріка лідерів спонсера рішучості продовжувати боротьбу за першість. Але останній тур перекреслює надії «Спартаківців».

ТАБЛИЦЯ РОЗІГРАШУ
ЧЕМПІОНАТУ ОБЛАСТІ З ФУТБОЛУ СЕРЕД КОМАНД
ПЕРШОЇ ГРУПИ ЗА СТАНОМ НА 10 ЖОВТНЯ
МАЄ ТАКИЙ ВИГЛЯД:

	І	В	Н	П	М	О
«Буревісник» (Кіровоград)	17	14	1	2	45—20	29
«Хімік» (Кіровоград)	17	12	4	1	36—10	28
«Спартак» (Кіровоград)	17	11	1	5	43—20	23
«Шахтар» (Олександрія)	17	9	4	4	33—13	22
«Колос» (Долінська)	17	7	1	9	18—23	15
«Колос» (Новоукраїна)	17	5	4	8	20—28	14
«Дніпро» (Світловодськ)	17	5	4	8	18—25	14
«Шахтар» (Смоліне)	17	4	3	10	14—37	11
«Віс» (Мала Виска)	17	3	2	12	22—40	8
«Тясмин» (Олександрівка)	17	2	2	13	15—42	6

В. ПЕРЕВЕРЗЕВ.

Комуніст Галина Минолоїтєна МАМОЛІГА (в центрі) 22 роки працювала свинарною на фермі колгоспу імені Шевченка Гайворонського району, а тепер уже два роки тут завідує. Старша дочка Валентина (справа) теж після школи стала трудитися поряд з матір'ю. Молодша Надя — восьмилітниця, теж кілька разів під час канікул допомагала на цій фермі, кращі у районі.

Фото В. ГРІВА.

ЯК ДІЙШЛИ ДО БАНКНОТ

ПРИНАДА ДЛЯ КОЛЕКЦІОНЕРА

Що змушує колекціонерів (я там до них належу) довгі години розділятися, класифікувати і розбирати монети, а потім описувати? По-перше, багато монет красиві. Красиво відзначалися худюні грецькі і римські монети. Відомо, що великий художник Відродження Рафаель, малюючи Галатею, написав її голову зображенням на срібних монетах. Крім міфичних зображень на срібних монетах зображали портрети правителів держав або провінцій. В 1517 році у Римі вийшла друком книга італійця Фуліо «Зображення знаменитих людей» — портрети відтворювали з монет, значні дозволили встановити історичні події, які не були відомі із інших джерел.

З допомогою монет можна багато знати про державний устрій, економіку, історію держави, про її торгові і культурні зв'язки. У Петербурзі Петро І заснував Кунсткамеру (так називали у XVIII ст. музей, де зберігалися рідкісні дивовижі). Там ірим природознавчих експонатів, була зібрана велика колекція монет і медалей. У Кунсткамері проводилася робота по їх систематизації. Пізніше колекцію передали в Ермітаж. Зараз зібрання монет Ермі-

тажематом був О. В. Орешніков (1855—1933), який прославився своїми працями по античних монетах північного Причорномор'я і по нумізматичній Древньої Русі.

ЯК ВИНІКЛИ ГРОШІ

Спершу грошима була худоба. Ціни товарів визначалися биками, коровами та баранами.

Відомі ще такі примітивні форми грошей, як низькі металевих кілець, бронзові толірці, металеві прути, залізниці, бронзові та мідні злитки.

Але всі ці гроші були незручними, мали місце значення. Золото, а потім і інші метали були універсальні, цінні сирізи: могли випускатися в різного розміру злитках, ділитися на частини. Та щоразу потрібно було звичувати злитки і встановлювати відносну вартість товару і металу. Поступово ці злитки стали виготовлятися все меншими і тоншими, поки нарешті, не

ЗАХОПЛЕННЯ

дійшли до круглої, звичної тепер форми монети.

ДЕ З'ЯВИЛИСЯ ПЕРШІ МОНЕТИ?

Назва «монета» походить від імені богині Юнони Монети (наставниці), храм якої знаходився на Капітолії в Римі. Металеві гроші, що набувалися на монетному дворі при храмі Юнони Монети, стали називатися у Римі, а пізніше і в інших країнах монетами. Вважається, що монети майже одночасно з'явилися вперше у двох місцях: у Лідії (Мала Азія) та на грецькому острові Егіна (Егейське море).

Римський імператор-тиран Нерон уперше «зиснував» монету, застосовувавши лігатуру у срібних монетах, які до цього часу набувалися із повноцінного срібла (95—98 процентів). Лігатура — це домішка металів (наприклад, міді до срібла) для надання сплаву більшої твердості або його здешевлення.

ти імператорського періоду, які мідні, тан і срібні, разом із мідними візантійськими монетами. Це пояснюється широкою розвиненою торгівлею наших предків з античними країнами і Візантією, а також тим, що шлях прибалтійських купців на південь проходив через територію, де ми з вами живемо. А на Чорноморському узбережжі існували грецькі колонії, пізніше підкорені Римом, які набували свою монету і вели жваву торгівлю з іншими державами.

МОНЕТИ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

Римські монети ще довго після падіння Римської імперії були в обігу на території Західної Європи.

Феодална роздрібність Європи відбилася і на грошах. Єдині монети, карбовані в окремих країнах Європи, з'являються тільки з XVI ст., а разом з тим до XVII ст. вони карбуються також і правителями окремих земель, містами, духовними особами.

Хрестові походи XI—XIII ст. викликали значний наплив

дорогоцінних металів у Європу із Сходу. Більша його частина йшла на вироблення предметів розкоші, а решта — на карбування монет феодалами, на яких вони розміщували свої герби.

ПАПЕРОВІ АСИГНАЦІЇ

Найперші паперові гроші з'явилися в Китаї в середні віки (XII ст.). Європа довідалась про це через венеціанського купця Марко Поло, що був у Пекіні в 1286 році. У США паперові гроші вперше були випущені 1690 р. у штаті Массачусетс під час війни з Канадою; у Франції — в 1717 р., в Англії такі гроші були випущені під час наполеонівських війн, а в Росії — в 1769 г. за Катерини II для фінансування війни з Туреччиною. В XIX ст. вже всі Західна Європа користувалась поряд з металевими також і паперовими грошима.

Надмірний випуск паперових грошей, не підірпаний тією кількістю золота, яка необхідна для обслуговування товарообороту і яку вони представляють в обігу, призводить до інфляції — значення паперових грошей і падіння їх купівельної здатності.

О. КОВАЛЕНКО, смт Онуфріївка.

КЛУБ МОЛОДОЇ СІМ'Ї

НЕДІЛЯ

11 ЖОВТНЯ

Школа дружин

В австрійському містечку Пойсдорф діє школа селянських дружин. Дівчата, котрі бажать після заміжжя жити у селі, протягом року вивчають секрети роботи в сільському господарстві й по дому. Дехто не витримує і залишає навчання.

«Тату, підсмаж картопельки!»

У басейні річки Укаялі (Перу) у важкодоступних місцях виявлено невідоме плем'я індіанців незви-

чайно високого зросту. Серед них панує щось схоже на матриархат. Навіть у мисливстві роль жінок лідируюча. Чоловіки доглядають за дітьми й готують їжу.

«Синочок» у бурій шубці

Дружина директора Бохумського зоопарку у ФРН взяла на себе турботи по виховуванню новонародженого ведмежатка, для якого у матері не вистачало молока, бо має ще двох малят. Приємний «син» директриси росте нормально.

Шлях до серця

Молода мешканка американського міста Даллас Е. Холіт, їдучи в автомобілі, настроїла радіоприймач на хвилю улюбленої радіостанції і... замерла від здивування, почувши голос свого друга. Він по радіо просив її поїхати в певне місце. Прибувши туди, дівчина здивувалася ще більше: на людній вулиці полоскалося яскраве полотно з піанетровими буквами: «Емі Холіт, я не можу жити без тебе. Будь моєю дружиною!». Все це обійшлося юнакові в 2 тисячі доларів. Але дівчина дала згоду!

Такого ще не було

Лікарі акушерсько-гінекологічної клініки у Загребі (Югославія) провели унікальну операцію — оперували ще ненароджену дитину, одну з двійні. На тілі ненародженого малюка було зроблено п'ять операцій по видаленню пухлини, а при появі обох дітей на світ — ще одну. Обом немовлятам почувають себе добре.

Подібної операції у медичній літературі не зафіксовано.

Тс-с! Ангел пролетів...

Нас обурюють такі публікації вашої газети, як «Про інтим без допомоги Езопа» («МК» за 27 серпня н. р.). Там лікар-сексopatолог в інтерв'ю говорить: «Восьмикласники часто ставлять більш конструктивні запитання, ніж дорослі. Багато з них уже знають інтимну близькість». Це ж наші восьмикласники прочитають і подумують, що вони відстають від моди?

Учителі Хашуватської середньої школи. Гайворонський район.

«...Із найспокійнішим виглядом, ніби зовсім не помічаючи її (жінки — АВТ.) починали між собою найнепрстойнішу розмову. Ми називали предмети їхніми власними іменами з найбайдужішим виразом і ніби так і треба, і пускалися у такі тонкощі, пояснюючи різні гідності і свинства, що найбільш брудніша уява найбруднішого розпусника того б не видумала».

У такі «рознаги» киданся юний герой «Підлітка» Ф. М. Достоевського. Назва роману й прізвище автора дають чітке уявлення про вік «дотепника» і часи, в які він жив. Що б подумали тодішні педагоги, почувши таке? Що їх вихованець пройшов Крим

і Рим? А нинішні про свого учня? Що він якраз поїхав у струмні отої моторошної для них моди? І кого б звинуватили? Вулицю, кіно, газету, так? Тим часом продовжу цитату з роману:

«Я, звичайно, всі ці знання набув ще в школах, навіть іще до гімназії, та лише слова, а не діло».

І подальша поведінка хлопця протягом усього твору порадувала б моралістів: 20 років — і ніяких жінок!

Холодний душ: а вагітні учениці? Кожен такий випадок стає «плямою на школу». Плямою, яка не має тенденції до швидко-го висихання, навпаки — через покарання й чутки розростається, а потім і двоїться, троїться, мно-житься... Створюється вра-ження масовості, хоча про точний облік в такій спра-ві якийсь і незручно гово-рити.

Однак чому ж Е. Базен, більшість творів якого присвячені психології сто-сунків між чоловіком та жінокою, писав у недавньо-му есе:

«В одному з американ-ських університетів у стіп-ній шафі було виявлено труп новонародженого. У пошуках дитовбивці всі студенти були піддані мед-ичній експертизі. Вра-жаюча річ! Дві третини з них виявилися незаймани-ми».

Але ж не менш вражаю-ча річ і те, що, як шпигує М. Жуванський, «деякі, виявляється, і за гроші». Як, товариші педагоги, може й про це не варто писати, бо раптом неополіти сиринуть це як пропаганду передового досвіду? Якщо ви так вважаєте, то пригадайте зовсім недавні часи, коли і ми, і ви про це згаду-вали — явище від того зникло? Чи хлопців і дів-чат перестало набити одне до одного?

У тому ж згаданому хашуватському вчителі інтерв'ю лікар пояснив і шкоду від ранніх та без-ладних статевих зв'язків — небажану вагітність, аборт, венеричні хвороби, СНІД...

Рання статевая близь-кість, навіть по любові, практично не буває єди-ною — не одружився ж у 15 років. Зміня партнерів робить інтимні зв'язки по-верховним, буденним. На-ша мова може похвалити-ся багатством синонімів до останнього слова. Буденний — рядовий, орди-нарний, безбарвний, одно-манітний, монотонний, пе-чікавий, прісний, сірий, нудний, остогидлий. Вду-маймося: стосунки, по-чуття від яких із часу існування людства стоять у ряду найрадшеїших — і сірі...

Розгорнемо журнал «Здо-ров'я». Говорять медики:

«Багатолюддя» в еротич-них контактах незмінно веде до хронічних запаль-них захворювань статевих органів, які протікають практично безсимптомно, але дуже часто спричи-няють безплідність, при-чому не тільки в жінок, а й у чоловіків. Там навіть цифра одна є, від якої... тс-с — утримуюсь. Не хо-четься, щоб ця розмова закінчилася читачким за-питанням «А менше, зна-чить, можна?». Хочеться, щоб у нашій свідомості й житті в нерозривну нару-злився поняття «секс» і «культура». Давайте, ша-повиті читачі, обговорюва-ти ці теми відверто, на те ми й завели рубрику «Тет-а-тет». Пишіть нам, які питання слід під цю об-говорити. Групу олександр-ійських хлопців, примі-ром, непокоїть таке:

«Нам по сімнадцять ро-ків, і ми вирішили ніколи не одружуватися, бо дів-чата легковажні, від них зарізати можна. Після дискотеки половинна про-водять ніч із недавніми знайомими, які завтра змі-няються. Друга половинна затримується біля одного хлопця довше — дець на тиждень».

От яке несподіване у ав-торів листа оточення: ан-гельські шкільні хлопці до сніг не бажать лишат-ися наодинці з дівчата-ми, а ті, негідники, — си-лою, їх, силою...

А якщо без іронії?
Н. ДАНИЛЕНКО,
ведуча «Клубу молоді сім'ї».

TET-A-TET

ЦТ (I програма)

7.00 — «90 хвилин», 8.30 — Ритмічна гімнастика, 9.15 — Тиран «Спортлото», 9.30 — Будильник 10.00 — Слу-жу Радянському Союзу! 11.00 — Ранкова пошта, 11.30 — Клуб мандрівників, 12.30 — Музичний нісик, 13.00 — Сільська година, 14.00 — Здоров'я, 14.45 — Фільм — «Сміливі люди», 16.20 — Телевізійне знайо-мство, Раймонд Паулс 17.35 — Мультифільми, 18.00 — Міжнародна панорама, 18.45 — «Наш дім», Тележурнал, 19.15 — Товариш пісня, 20.00 — Фільм «Хочу, щоб він прийшов», 21.00 — Час, 21.40 — Прем'єрний перебудови, 21.50 — Зустріч у Кон-цертній студії Останіно з академіком Л. Кошкіним, 23.05 — Новини 23.10 — Футбольний огляд

УТ

10.00 — Новини, 10.20 — Ритмічна гімнастика, 10.50 — Пісня скликає друзів», Телефестиваль піонерської пісні, 11.50 — До 70-річчя Великого Жовтня. Життя славетних. Документальні фільми «Товариш Серго», 12.40 — В майстерні ху-домника. Заслужений ху-домник УРСР Г. Слєпцов, 13.10 — Танці Індії, 13.55 — Погода. Програма передач (експрес-інформація), 14.00 — Мультифільм на замовле-ня, 15.00 — Село і люди, 15.30 — Імпровізація. Ест-радна програма, 16.00 — Слава солдату, 17.00 — Кіно без гри. Під час пе-рерви — «Запрошує Аеро-флот», (експрес-інформація), 19.00 — Антуальна намера, 19.35 — Зірні радянського балету, 20.35 — Вечірня гім-настика, 20.45 — На добра-нич, діти 21.00 — Час, 21.40 — Кіноанонс «З неба на землю», Погода, Телефіша, 21.50 — До 70-річчя Вели-кого Жовтня. Закриття Дня літератури і мистецтва Ук-раїнської РСР в Узбекиста-ні. Концерт друзів. По за-кінченні — Антуальна на-мера, Вечірній випуск.

ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку ставай! 8.20 — Концерт, 9.05 — До-кументальний телефільм про Літературно-меморіаль-ний музей-заповідник А. Че-хова у Меліхові та його ди-ректора Ю. Андрєєва, 9.55 — Із скарбниці світової музич-ної культури. А. Хачатурян, Фрагменти з балету «Спаф-тан». Концерт для фортепіа-но з оркестром, 10.55 — Росі-ська мова, 11.25 — Програ-ма Мурманської студії теле-бачення, 12.25 — Фестиваль національних театрів країни Т. Мінулітін, «Старий з се-ла Альдермеш», Фільм-виста-ва Татарського театру ім. Г. Камала, 14.45 — Телеміст СРСР — США. «Разом до Марса», 16.00 — Концерт на-родної музики, 16.25 — До-кументальний телефільм, 17.25 — VII Міжнародний фестиваль телепрограм на-родної творчості «Веселіна», «Час прийде свою пряжу», (Іспанія), 17.55 — «Воскре-си — своє дожити хочу», В. Маяковський, Докумен-тальний телефільм, 18.55 — Мультифільми, 19.20 — Кас-пій — море дружби, 20.15 — Вечірній нарка, 20.15 — Документальний телефільм, 20.45 — Ритми стародавньої Бухари, 21.00 — Час, 21.40 — Прем'єрний перебудови, 21.50 — Фільм «Вечірній ла-біринт», 23.00 — Новини.

СМІШИНКИ

— Бабусю, — сказала маленька внучка. — Я розбила чашку.
— Пусте, — заспокоїла її бабуся, — це не щастя. Доки бабуся господарю-вала на подвір'ї, внучка перебила всі чашки.
— От тепер, — каже, — моя бабуся буде найщас-ливіша в світі.
* * *
— Не підю завтра до школи, — сказав Владик.
— Чому? — здивувала-ся мама.
— У мене завтра голо-ва заболить.

Учитель: — Які вправи ранкової гімнастики ти робиш?
Учень: — Ходьбу на міс-ці, стрибки, слухання маг-нітофона.

Ці найновіші моделі, розроблені головним художником московського Будинку моди Вячеславом Зайцевим. Провідні тканини одягу для вулиці — ратин і штуч-на шкіра.

Фотокорінька ТАРС

Оселедець під майонезом

Викадайте на дно тарі-лки дрібно натерту варену картоплю, а зверху шма-точку вимоченого оселе-дця без шкірки і кісток. Змішайте майонез із гір-чицею та розтертим варе-ним жовтком, полийте

цією масою рибу і густо посипте її різанною зеле-ною цибулею.

Салат «Новинка»

Поматкуйте дрібно сві-жу капусту і моркву, пе-ретріть її з сіллю. Натріть на тертці голландський сир і додайте до овочів разом із нарізаною кубч-

ками ковбасою та майо-незом.

Фаршировані яйця

Зварені круто яйця роз-ріжте уздовж і вийміть жовток. Потріть на тертці

МОЛОДІЙ ГОСПОДИНІ НА ЗАМІТКУ

сир, додайте до нього по-дрібнені жовтки, сіль, гір-чицю, сметану, змішайте і наповніть цією масою яєчні білки. Перед пода-чею на стіл яйця полийте сметаною, посипте зеле-ною і прикрасьте кружаль-цями цибулі.

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМ Украины.

На українському мові.

НАША АДРЕСА:
316050. МПС,
м. Кировоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; за-ступника редактора — 2-53-22; відпо-відального секретаря — 2-55-65; відді-лів: комсомольського виховання — 4-66-79, 4-64-21; комсомольського життя та еко-номії — 2-53-94; учнівської молоді і соціальних проблем — 2-59-82; фото-лабораторії — 4-64-21; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.

Друкарня імені М. Дмитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України м. Кировоград, вул. Гніпін, 2.

БН 02574.

Індекс 61103.

Обсяг 0,5 друк. арк.

Зам. № 536.

Тираж 59 600.